

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Krščanska botrina v pomoč naši ljubi mladini.

O Mihelovem leta 1814. je na Ponikvi mlad dijak v svojo culico povezal perilo svoje in pa hlebček belega kruha in se je poslovil od svoje ljube matere in pa od postarnega očeta svojega, ki mu ni bilo nič prav po volji, da sin v šolo sili. Ker so pa častiti gospod kaplan Pražnikar hvalili bistro glavo Tonetovo ter mati niso nehali očeta prositi, naj ne brani sinu v latinske šole, kamor ga žene ljubezen do duhovskega stanu in ker se sveta cerkev o štirih kvatrah s postom pokori in veliko moli, naj bi Bog svetelj cerkvi dobrih pastirjev poslal: zato se oče Slomšek niso več mogli ustavljati željam kaplanovim, prošnjam maternim in pa klicanju milosti božje — klicanju, ki se je prejasno oglašalo v vesti njihovi. Tako so prišli rajni naš nepozabljivi knezoškof Anton Martin Slomšek v Celje v latinske šole.

Ko so bile tako prve težave premagane, vzdignile so se še vse huje zapreke. Slomšekovo najboljšo podporo, njihovo skrbno mater, je ljubi Bog k sebi poklical na večno povračilo. Kaj bo zdaj z našim nadepolnim Tonetom? Pet malih otročičev je ostalo postaranemu očetu in bali so se mati na smrtni postelji najbolj tega, da bode moral zdaj Tonček, njihov srček, knjige in šole zapustiti in z očetom za plugom po njivi hoditi. Bog je vdihnil umirajoči materi rešilno misel. Ko so njo dušni pastir prevideli s sv. popotnico za dolgo pot v neznano večnost, tedaj so mati sklenili svoje blede roke, kakor šibko dete, ki ateja za kos kruha prosi, in obrnili so v gospoda kaplana svoje rosnate oči, tako milo in ganljivo so njih pogledali, kakor bi že Boga v njegovem veličastvu gledali, in rekli so: Častiti gospod, še eno prošnjo imam, in nikogar ne poznam, ki bi ga zamogla s tolikim zaupanjem prositi, kakor Vas, namestnika božjega! Prosim Vas v imenu božjem, ne zapustite mojega Tončka, pomagajte mu, da pride tje, kamor ga Bog kliče — in mirno so dušo svojo

izdihnil v roke Stvarnika svojega. Kdor je že stal pri smrtni postelji svojega ljubega očeta, mile mamee, zvestega prijatelja, ali pa nepozabljivega brata in je poslušal njegova zadnja naročila, čutil je, kako se take poslednje besede globoko v žalujočo dušo in potrto srce utisnejo, da jih ni mogoče pozabiti vse žive dni. Zato so tudi čast. gospod Pražnikar prevzeli za mladega Slomškega zdaj skoraj vso skrb in rajni škof Slomšek so enkrat v pridigi rekli: „Pražnikar so mi bili več, kakor oče in mati“.

Preljubi rojaki moji! Tudi letošnjo jesen njih bode zopet došlo v naša mesta, v škofovsko prestolnico Maribor, v prijazno Celje in starodavni častiti Ptuj, dosti mladeničev, ki vse svoje premoženje v culici pod pazduho nosijo. In ravno med temi dečki, ki se nikdo za nje dosti ne zmeni, so izvoljenci božji, ki bodo kedaj kot dušni pastirji, pravični sodniki, modri učenci, domovini krepka podpora, njena čast, njeno upanje, in ako so polni krščanskega duha, darežljivi podporniki ubogih udov in sirot. Kristus gospod je nam duhovnikom prerokoval: „Ubožčki bodo vedno pri vas“. Mat. 26, 11. Res je, res! Otroci in reveži silijo najbolj k duhovniku, ki po naročilu sv. cerkve in po božji volji naj nima ne žene in otroka ne, ker so zapuščeni in siromaki njegovi otroci, ne po mesu in krvi, ampak po božji volji. Lahko se sklicuje naša duhovščina na vaše spričevanje, ljubi rojaki, da nam je bila skrb za ubogo šolsko mladino vselej sveta in še prijetna, sladka dolžnost.

Največ mladine pa sili sedaj v Maribor, kjer so trije nižji razredi po dobrotljivi naredbi visoke cesarske vlade tako urejeni, da le počasno na mesto slovenskega poduka nemški nastopa, da zamorejo naši kmečki sinovi lažje dohajati. Tukaj so naše moči preslabe. Zato smo osnovali društvo, ki bo podpiralo posebno latinske dijake in pa one nadepolne mladeniče, ki se pripravljajo za vse časti vreden in prepotreben učiteljski stan. Kristus Gospod je rekel

in Njegova beseda je sveta resnica: „Kar koli ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, to ste meni storili“. Mat. 25, 40. Zato Vas častiti rojaki, duhovskega in posvetnega stanu, vabim v imenu božjem v to-le prelepo botrino, namenjeno pomagati učečej se mladini. Mladina ne bo pozabila, kar je po krščanskem usmiljenju pomoči prejela in tudi Bog ne bo pozabil darov Vaših, zakaj kdor ubožčeku dobrote skazuje, Bogu na obresti posojuje. Dr. Jožef Pajek.

Zavod za gluhoneme otroke v Gradcu.

Štajerska dežela ima v Gradcu svoj zavod za gluhoneme otroke, ki se na stroške vse dežele ali pa posebnih dobrotnikov tam podučujejo in odgojujejo. Prihodnji mesec začne se tam že šestdeseto šolsko leto. Menda ne bo odveč, ako spregovorimo par besedi o tem zavodu, ki je vstanovljen za vso štajersko deželo in prejemlje podpore od vseh davkoplačevalcev, Slovencev kakor Nemcev, pa le ponomčevanju slovenskih otrok služi. Po letnem sporočilu, kakor ga je vis. deželni odbor dal štajerskemu deželnemu zboru ob koncu 58. šolskega leta (1889/90), bilo je v tem zavodu 119 otrok in sicer le 56 dečkov a 63 deklic. Od teh stanovalo je 110 otrok v zavodu, 9 pa zvnaj zavoda. 80 otrok bilo je z vsem preskrbljeno na stroške dežele ali pa posamesnih ustanovnikov. Za 3 gojence je bila polovica stroškov ustanovljena, druge izločke so morali stariši ali dobrotniki otrok plačevati. 24 otrok preživili so gospod ravnatelj Alojz Zeyringer, ces. in duhovski svetovalec, ker ga ni bilo, ki bil za te sirote hotel kaj plačevati.

Pred par leti postavilo se je za gluhoneme v Gradcu novo poslopje, ki bode kmalu premajhno, ker se število prošnjikov od leta do leta množi. Lansko leto bilo je 20 štipendij za gluhoneme razpisanih, oglasilo se je pa 80 prošnjikov, 40 prošelj se je takoj odbilo, ker ni bilo spričano, da so dotični otroci sploh za kakšen poduk sposobni. Letošnje leto, kakor se nam zasebno poroča, je zopet toliko prošnjikov, da še vseh tistih otrok ne bodo mogli vsprcjeti, ki so že po dvanajset let stari. Nova hiša se sicer hvali, da je prav primerno sezidana, vendar nad 80 mutcev niti ne bo mogla vsprejemati, ker jih ni mogoče nadzorovati.

Ne pozabimo, da so vsi gojenci gluhi! Z zvoncec jih ne mores sklicati, ampak treba jih po raznih sobah in hodnikih loviti, ako jih hočeš skupaj spraviti, kar ni mala reč. Iz istega vzroka bo treba misliti na drugi podoben zavod za gluhomutce. Ravno to tirja tudi narodna enakopravnost. Minulo leto bilo je v zavodu iz gornjega Štajerskega 33 otrok, iz srednjega t. j. iz Gradca in okolice 63 otrok, iz spodnjega Štajerskega samo 10 otrok. Zadnje ljudske štetje, ko bode popolnoma dovršeno, nam bo že pove-

dalo, koliko takšnih revnih otrok da imamo na spodnjem Štajerskem. To je gotovo, da bi se jih za poseben zavod kmalo dovolj nabralo, ker mnogi stariši svojih glohonemih otrok graškemu zavodu zato ne vzročujejo, ker se otroci tam le nemški učijo. Slovenski stariši si pa po pravici mislijo, kaj se mi bo otrok tam mučil, saj ga potem, ko pride domu, jaz le ne morem razumeti.

In tem starišem tudi Graški učitelji gluhonemih gojencev deloma prav dajejo. Letos sem se vozil s takšnim učiteljem, trdim Nemcem, ki mi je bridko tožil, koliko njegovega truda je ravno zavoljo različnosti jezika zgubljenega. „Mi v Gradcu se trudimo“, je dejal, „da naučimo otroka pisati in brati, a ko pride domu, ga ni, ki bi znal nemški pisati in brati in zdaj gluhomutec kmalo vse pozabi. Tako je ves naš trud zaman“.

Zato našim gospodom poslancem prav toplo na srce polagamo, da bi se v deželnem zboru res živo potegnili za zaše revne gluhomutce slovenskih starišev. Naj se napravi za-nje ali poseben zavod na spodnjem Štajerskem ali pa naj se vsaj v Graškem zavodu priredi poseben oddelek s slovenskim učnim jezikom. To terjaja zdrava pamet in državni osnovni zakoni.

P. N—e.

Gospodarske stvari.

O trganki jabelk.

Da nam priraste sadje, to je sicer dobrota, ali mi si je ne uživamo vselej toliko, kolikor bi si je mogli. Zakaj ne? — Ker ne trgamo sadja v pravem času in tako nam segnjije včasih prerano, včasih pa nima okusa, kakor bi ga imelo, ko bi se vzelo z drevesa v najboljem času. Nek Amerikanec je, da bi se iz lastne skušnje prepričal, kedaj je najbolje jemati sadje z dreves, vzel s peterih jablanov po 100 najlepših sadov, od dne 26. septembra do dne 20. oktobra, z vsacega enako število in štirikrat v tem času. Shranil pa je jabelka v navadni kleti.

Ko je preteklo 58, 175 in 256 dni, štel je potem še zdrava jabelka od vsacih sto. Ta skušnja ga je učila, da se jabelka bolje držijo, če se vzamejo rano z drevja. Po šestih mesecih, kar je bil jabelka vzel z dreves, ni bilo v tem oziru kaj razločka, ali so bila jabelka prej ali slej vzeta z drevesa. Potem pa so bila ona jabelka, ki jih je bil rano vzel z drevesa veliko bolj zdrava, kakor pozneje trgana. Izsušijo pa se najbolj v prvih šestih mesecih, bolj tista, ki so bila rano trgana, manj pa tista, ki so se vzela pozneje z dreves.

Sejmovi. Dne 18. septembra v Gradci. Dne 21. septembra v Lučanah, pri sv. Petru

pri Radgoni, v Podsredi, v Framu in v Ormoži. Dne 23. septembra v Št. Juriji pri Celji. Dne 24. septembra v Dobovi, pri sv. Trojici v slov. gor., v Šmartinu pri Slov. Gradci, na Remšniku, v Slov. Bistrici.

Dopisi.

Iz Sladkogorske občine. (Kaj je to?)

Dne 13. prosinca t. l. imeli so pri županu Jakob Kidriču občani Sladkogorske občine volitev občinskih odbornikov. Dne 20. istega meseca volila je pa večina (nekaj Mestinskih in njihove stranke izvoljenih občinskih odbornikov, katerim prva volitev ni bila po volji, se je odtegnilo, ne hoteč voliti, izgovarjaje se, da so prišli ugovori, pritožbe, rekurzi) izvoljenih občinskih odbornikov novega župana. Na puhle, po vsem piškave ugovore morali so se nekateri ugovarjanci in neugovarjanci dne 16. aprila v Šmariji pred Celjskim c. kr. komisarjem spričati in zagovarjati. Ali kaj pomaga še takó pravično in pošteno spričevanje in zagovarjanje, ako je pa od obravnave do razzodbe pot dolga? Ker so besede obveljale za čisto resnico, bila je, kakor slišimo, prva in druga volitev ovržena a glejte, do danes, 6. septembra t. l. še ni nova volitev razpisana! Jakob Kidrič, kojega so že vsi siti, že celo lastni Mestinjčani ga več ne marajo, še župani! Kako dolgo še bo županil, vé le Bog in tisti, kateri je tega kriv! A kdo je tega kriv? Naznanilo, da se bodo letošnjih vojaških vaj pri Celji vdeležili tudi presvitli cesar, nas je močno razveselilo. Vse si je prizadevalo ljubljenege vladarja, kolikor mogoče, sijajno sprejeti, pa tudi vrlim našim vojakom, kolikor možno, postreči, slaba pota in ceste popraviti ter v lepe in dobre spremeniti. Tudi c. kr. okrajni glavar Celjski imel je veliko skrbi, naj bi se vse lepo, sijajno vršilo, ter naj bi vse in povsod v najlepšem redu bilo. Zato je razposlal strog ukaz vsem tistim županom, v katere občine bi zamogli vojaki priti, naj bodo vse okrajne in občinske ceste popravljene ter kraj cěst jarki za odtekanje vode iztrebljeni. Tak ukaz dobil je med drugimi tudi Sladkogorski župan Jakob Kidrič. Je li se ljubček Kidrič po tem ravnal? Se vé, pa kakó! Dal je ceste navoziti. Ali na cestah, kjer še prej ni bilo blata, veljalo je, da so nekateri mesfo peska ali drugega drobnega kamenja njegovemu povelju zadostili tudi z blatom Navozili so, a le na kupe — razgrnili pa še niso do danes 6. t. m. Kakor pa je preklicano, vršilo se bo razgrebanje v soboto. Lepo število posestnikov pa še celo nič navozilo ni! Župan Kidrič! Za prihod presvitlega cesarja in vojakov bil je rečeni ukaz izdan; a presvitli cesar so odšli, pa tudi vojakov več tukaj ni a Vi bote še le 12. t. m. dano povelje spolnjevali! Se-li takó

izvršujejo strogi ukazi c. kr. okrajnega glavarja? — Upamo, da se bo vrv za vaš nemščurski hrbet vendar enkrat dovolj namočila!

Iz Ljutomera. (Naši nemškutarji) so čutili potrebo zraven podružnice „Südmark“ v Ljutomeru še ustanoviti podružnico nemškega „Schulvereina“. Kakor je znano, želi društvo „Südmark“, to je južna meja, te kraje ponemčiti s tem, da spravlja v naše kraje nemške hlapce in dekile ter kupuje posestva za nemške posestnike. „Schulverein“ pa hoče pod pretvezo, da oskrbuje nemškim otrokom poduk v njihovem jeziku, slovenske otroke ponemčiti. Obe društvi in njih podružnice imajo tedaj namen Slovence raznaroditi ali vsaj dražiti in razpor delati. To velja zlasti o ljutomerskih podružnicah. Na Male maše so ustanovili moško in žensko podružnico „Schulvereina“ neki t. j. Dunajski advokat dr. Wolfhardt, ki je bil izvedel, da je v Ljutomeru po zadnjem ljudskem štetju blizu 900 (!) Nemcev, ki imajo 43 otrok za šolo godnih. On ni mogel prenašati žalosti, da teh 43 (?) otrok ne bi dobivalo poduka v svojem materinem jeziku, zato je prišel in v imenu glavnega društva tukaj ustanovil podružnico „Schulvereina“, ki bojda namerava nemško šolo vzdrževati za ljutomerske nemške otroke, če bode z Dijogenovo svetilnico katere našla. Ker je glavni steber te podružnice prišel s Cmureka v Ljutomer, prišlo je tudi največ Cmurečanov k tej ustanovitvi, med njimi dr. Krautgasser, načelnik Cmureške podružnice, ki je ljutomerske nemškutarje plašil s slovensko povodnjo, v kateri se utegnejo potopiti, če šulvereinske podružnice ne ustanovijo. Lekar J. Schwarz, doma s Češkega, se je zahvalil tem pomagacem v „kratki z nemškim duhom napolnjeni zdravici“, poštar Mavrič je prečital došle pozdrave, Cmureški pevci so nekaj zgornještajarskih zapeli, potem so pili in plesali in drugi dan so pisali poročila v vse nemške časnike, da se je v Ljutomeru ustanovila moška in ženska schulvereinska podružnica. Kdo je tema podružnicama na čelu, še ni znano, pa sčasoma bomo njih imena gotovo izvedeli. Bržčas so spet privandrani ljudje, ki razpor delajo v Ljutomeru, ker se jim predobro godi med miroljubnimi Slovenci.

Od D. Marije na Jezern. (Marsikaj iz lepe Koroške.) [Konec.] Tudi me veseli, kar sem bral v vašem listu, da se bo cena nekaj znižala, to pa ne zavoljo nas starih rodoljubov, ampak da bi si list pridobil s časoma prav mnogo število novih naročnikov. Tudi nas veseli, da se štajarski in kranjski državni poslanci tako krepko potegujejo za nas zatirane Gorotance. Prosimo jih, naj ostanejo še prihodnjič naši neustrašljivi zagovorniki, kličemo jim: stotera hvala in zahvala! — Letina je pri nas sploh slaba, ozimino je izrédila in pobrala dolga zima,

za tem je prišel še sneg o binkošti in jarino je nam precej poškodovala suša, potem je po nekaterih krajih jo poškodovala toča in kjer te ni bilo, tam je pa močno njo rja izpila. Zdaj vse upanje stavimo še na ajdo, ali če to Bog odzame, imeli bomo prav slabo letino. Posli so dragi in davki zmirom naraščajo, kje bode pa denar? Za vse to se naši liberalni naprednjaki malo pobrigajo, njim je le za to, kako bi Slovence ponižali in zatrli. Ko bi imeli v resnici ljubezen v srcu, kakor jo imajo na jeziku ob času volitev, prevdarjali bi gotovo, kako bi bilo mogoče kmetu v teh slabih časih na pomoč priti. Pa žalostno ali vendar resnično: kjer ni vere, tam tudi resnične ljubezni ni. Menda tudi zaradi slabe sedanje vere nas Bog s slabimi časi obiskuje, kakor je Bog govoril že Izraelcem: ako bode te moje zapovedi držali, bom dal vam vsega na obilo, če ne, bode pa vam zemlja osat in trnje rodila. To vam piše slovenski rodoljub, ali se smem oglasiti pa še drugokrat spet? (Prosimo. Ured.) S.

Od Kapela pri Radgoni. V nedeljo, t. j. 30. avgusta t. l. se je odprlo naše „Bralno društvo“. Po večernici se je zbralo precejšnje število naših župljanov v šolskem poslopju, kjer se je vršil vspeled prvega občnega zborovanja. Počastilo nas je tudi precej odličnih gostov iz sosednjih krajev, od katerih omenim one iz Radgone, od sv. Jurija, od Malenedelje, od sv. Petra in iz Vržeja. Prisrčno zahvalo izrekam tem potom vrlim pevcem od sv. Jurija in vsem dijakom, kateri so pri izvrševanju vspeleda sodelovali, prečastitemu g. Franu Krambergerju, kaplanu v Opčinah pri Trstu, za gmotno podporo v denarjih in za 23 darovanih knjig, katere je osebo društvu izročil, prečastitemu g. Jakobu Vidoviču, kaplanu pri sv. Ropertu, za poslano brzojavko: „Živeli vrli Kapelčani; Bog in sreča junaška!“ in konečno še Miciki Himelreichovi in Toniki Zemljičevi za oskrbitev vencev. Do zdaj imamo že 45 društvnikov in nadejamo se, da še jih bode najmanj enkrat toliko pristopilo. Predsednikom je bil enoglasno izvoljen g. Leopold Pucher, v odbor gg. M. Meško, J. Bratkovič, J. Veberič in A. Vogrinec. Bog in sloga!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nemški liberalci ali kakor se jim pravi, „levica“ dela sedaj že skorej celo leto na to, da pride do jasli vlade, doslej pa še brez uspeha. Grof Taaffe jih pač pozna in ve tudi basen „o ježi in lisici“. Naj jih izprejme enkrat pod svojo streho, to je: izreče, da se vlada opéra poslej na levico, brž bode konec sedanje vlade in grof Taaffe hoče, noče, vzame od nje slovo ter prepusti svoje mesto kacemu levičnjaku, ne mara, če kje ba-

ronu Chlumeckiju. — Kedar se snide državni zbor, dobi od vojnega ministra precej kislo jabelko na mizo: 18 milj. neki terja vojni minister za vojaštvo več, kakor druga leta. To je veliko denarja, posebno še, ko ima že doslej vojni minister največjo malho — skorej brez dna. — V Admontu, na gornjem Štajarji, imela je „zaveza štajarskih učiteljev“ v ponedeljek svoje zborovanje in se je sklenilo, da bode prihodnje leto na Ptui. — Štajarski deželni glavar, grof Wurmbrand, in dr. Schmiderer ter dež. komisar za trsno ušico, g. Balongredo v Gorico k tamošnji razstavi in posvetuje se na konci še tudi o sredstvih zoper trsno ušico. — Koroški učitelji, se ve, da nemški ali nemškutarski, so prav nestrpilivi zoper slov. ljudstvo; treba bode se pritožiti zoper nje, ne v Celovci, ampak na Dunaji. V Celovci vleče, kakor v našem Gradci, le mrzla, nemška sapa. — Gorenjski volilci na Kranjskem so si izvolili g. J. Mesarja, župnika v Bohinjski Bistrici, za deželnega poslanca, urednik G. Pirc je dobil le 3 glase. — V Ljubljani je bil v ponedeljek sejem za bučelarje, cena strdi je bila po 28 do 32 kr. za kilo. — V Gorici se giblje vse javno življenje o sedanji razstavi in je tujcev neki že lepo število bilo na razstavi. — V Miramar pri Trstu je prišla cesarica Elizabeta in pravi se, da pride tje še te dni tudi svitli cesar, a ne ostane dalje, kakor eden, dva dni. — V Trstu povišajo peki ceno kruhu za dva krajcarja in je vsled tega občna nevolja na nje. To si človek lahko misli. — V Pomjanu na Istri vršijo se te dni občinske volitve in laški petelinje delajo na to, da se izvolijo samo laški očetje, vendar pa imamo upanje, da se hrvaški možje ne dajo prestrašiti ter si volijo le svoje, torej hrvaške može. — Razstava v Zagrebu ima še vselej lepo število obiskovalcev in tudi Čehi pridejo tje. — Ogerska vlada misli se sedaj udati ter ne terja več, da se novi ogerski primas preseli iz Ostrogona v Budapešto. Menda jej je grozdje še prekislo.

Vunanje države. Sovražniki sv. cerkve so nekaj časa gnali glas po svetu, da so sv. oče Leon XIII. zoper tripelalijanco; da pa to ni resnica, zna vsakdo, ako le hoče, saj sv. cerkev ne želi vojske in če je mir namen tripelalijance, potem pač nimajo sv. oče uzroka, naj so zoper njo. — Italija utaplja se v svojih dolgeh in tudi sedanje ministerstvo ne more je rešiti, da-si je varčno, kolikor le more, toda to vojaštvo....! — V Luzitaniji je sedaj utihnila republikanska zarota in vlada si prizadevle vse za to, da dobi „glave“ le-te zarote v svoje roke. No če jih dobi, potem bodo te glave brž k malu ob glavo. — Francoska republika je kakor navlašča za namene Nemcev, kajti dokler je ondi republika, ni se bati Nem-

cem vojske, če bi tudi kedaj prišlo do nje. — Kdor je mislil, da stopi Parnell raz politično polje ter prepusti mesto vodje irskih poslancev drugemu možu, ta se lahko sedaj prepriča, da ima mež debelo kožo ter da ne pozna — rdečice. Slej ko prej se sili Ircem za vodjo in nekaj mož ima tudi v resnici na svoji strani. — Na Nemškem bi radi vpeljali postavo zoper pijančevanje, ali ne upajo se prav z njo na svitlo in zato še brž v državnem zboru ne pride načrt take postave, vsaj še ne k malu, v posvetovanje. — Sopet gre govorica, da kopiči Rusija vojake na mejah nemških in avstrijskih. To pa je najbrž le strah, zunaj in znotraj prazen. — Srbski minister Nikolič je dobil od francoske vlade visoko odlikovanje, ali to menimo, da nima političnega pomena. — Da je turski sultan h kratu nastavljal nove ministre, temu je bojda uzrok tajna zarota zoper njegovo življenje in ker ji prejšnji ministri niso prišli sami na sled, zato so dobili kar v hipu slovo. — V Afriki, v Sansibaru se nemškim vojakom godi v novem času hudó ter so jih Arabci na dveh stranéh „napokali“. — Iz Amerike se poroča, da je junta ali državni zbor v republiki Chile priznala veljavo doseđanjega denarja t. j. tega, ki ga je izdala prejšnja vlada. — Nekaj bogatih judov je stopilo v zvezo iz namena, da pomaga tistim judom, ki jih je ruska vlada pregnala, do kakega zemljišča v Ameriki. Sedaj je le vprašanje, če bodo ti hoteli iti tje, kamor bi jih ona zveza poslala. Nam se zdi, da ne bodo hoteli iti ali da vsaj dolgo ne bode ostali na tacihi zemljiščih, če jih bi naj sami obdelovali.

Za poduk in kratek čas.

Podzemeljska pošta.

(Konec.)

Kako pa se odpravljajo pisma, dopisnice in telegrami? — Za to ni nič kaj posebnega. Spomni se na posodico, kakoršno si rabil kot šolar. Imel si peresnico ali „penolo“, v katero si spravljaj peresa, držalo, svinčnik. Podobno škatljico rabi uradnik na pnevmatične pošti, le s tem razločkom, da je šolarska škatljica praviloma lesena, a ona na pošti je iz aluminija. Tota ruda ali kovina je lahka in ostane snažno bela. Omenjena posodica, ki se v nemščini „Büchse“ imenuje, zavije in zapre se s usnjatim ovitkom ali kozolnico, Nemeec reče „Hülse“.

Čuj! V takšno škatljico pnevmatično-poštni uradnik spravlja pisma, dopisnice in telegrame. Razumeva se pa samo ob sebi, da papir mora privijati. Vzgleđ: ako hočeš vložiti, recimo dopisnico, mora se pregibnoti črez sredino, potem

pa še skupno obe polovici, in če je treba, še večkrat.

O pobiranji pisem in dopisnic. — Po ulicah razobešene so škrinjice-zbiralnice. Po svoji rudeči barvi se one razločujejo od drugih škrinjic, v katerih se nabirajo pisma za navadno pošto. Iz teh rudečih zbiralnic služnik-pobiralec — Sammelbote — vsakih 20 minut izvzame vsebino, t. j. pisma in dopisnice ter je nese na pnevmatično postajo. V časih se ve, da tudi kdo v isto vrže dopisnico za 2 kr., ali to dobi navadna pošta. Prinesene reči vzame uradnik v roke, preštemplja marke, popiše je s številko, ki pové, za katero postajo pnevmatično veljajo, ker ima posamezna postaja svojo posebno številko. Potem se pošiljatev spravi vsaka v škatljico, kamor spada. Ta škatljica se izvzame na postaji, za katero je odločena in se nadomesti z novo napolnjeno; ostale škatljice, ki so pa za druge postaje, peljajo se zopet dalje. Na Dunaji je 24 pnevmatičnih postaj. V jednej minuti „vlak“ prerije 1000 metrov, t. j. jeden kilometer po cevi podzemeljske pošte.

Al. Karba.

Smešnica 38. Kmečki fant je stal pred sodnikom, tožen, da je tovariša tepel. „Ali ne veste“, reče mu sodnik, „da se po postavah ne sme tepsti?“ „O, gospod, jaz ga nisem tepel po postavah, temveč po hrbtu“, reče ponižno fanté.

Razne stvari.

(Telegram.) Iz skupine kmečkih občin so bili dnes izvoljeni v okrajni zastop na Ptuji narodni kandidati z 148 glasovi od 151 oddanih glasov.

Gregorič.

(Nj. veličanstvo) svitli cesar se je peljal dnes v jutru skozi Pragarsko v Miramare pri Trstu in se vrne v soboto večer skozi Maribor ob 11. uri po noči na Dunaj.

(Mil. knezoškof) so se vrnili v torek večer v svojo prestolnico v Mariboru iz Gornjegrajske dekanije skozi Železno Kapljo na Koroškem.

(Ljudska šola.) V Dobrovcah na Dravskem polji priredi se nova ljudska šola in bode sicer le enorazrednica.

(Veliko dijakov) se je v Mariboru vpisalo tudi letos v slov. oddelek prvega razreda na c. kr. gimnaziji, pravi se, da nad sto. Vzprejemne skušnje pa se ve, da ne bodo vsi prestali.

(„Dijaški koledar.“) „Narodna tiskarna“ v Ljubljani je izdala za slov. dijake ličen koledar za leto 1891/92. Dobi se pri njej po 80 ali s pošto po 90 kr., na 10 skupaj vsprejetih nadá se edenajsti po vrhu.

(Spomenik.) V Krapini se odkrije dne 27. septembra spomenik dr. Lj. Gaja, ki se je leta 1809 rodil v Krapini ter je oče slov. la-

tinice. Zato ni dvoma, da se udeleži slovesnosti tudi nekaj slov. gospôde.

(Dijaška kuhinja.) Odbor dijaške kuhinje v Mariboru sestavlja se tako-le: Korar stolne cerkve dr. J. Križanič, predsednik, ravnatelj c. kr. učiteljišča H. Schreiner, namestnik, prof. bogoslovja dr. J. Mlakar, denarničar, dvorni kaplan J. Majcen, tajnik, odvetnik dr. B. Glančnik, c. kr. gim. - prof. J. Majciger in dr. J. Pajek, odborniki.

(Podružnica) družbe sv. Cirila in Metoda v Konjicah ima svoj redni občni zbor prihodnjo nedeljo, dne 20. septembra ob 3. uri popoldne v dvorani Posojilnice v Konjicah. Dneyni red: 1. Poročilo podpredsednika blagajnika in tajnika. 2. Volitev novega odbora. 3. Predavanje. Potem prosta zabava na vrtu pri Andreju. Odbor.

(Nova podružnica.) Družbe sv. Cirila in Metoda se je ustanovila v nedeljo, dne 13. septembra v Laškem trgu. Udov šteje že 50 in v odboru so tile gg.: J. Drobníč, predsednik, M. Škrbec, blagajnik in M. Medved, tajnik. Odbor želi, da pristopijo k tej podružnici tudi tisti Laščani, ki so po raznih krajih naše domovine v odličnih službah.

(Na železnici) ob predoru Leitersberškim pri Mariboru je zdrknul A. Majhenič z vlaka ter se je močno ranil.

(V škafu) je utonil dve leti stari otrok delavke Amalije Šeško v Laškem trgu. Neprevidna mati dobi pa zato, kar jej gre, od sodnije.

(Zgorelo) je v noči 14. septembra v Studencih pri Mariboru gospodarsko poslopje posestnice M. Režman, po dom. Tezek. Gasit so prišle tri požarne brambe iz Maribora, Kamnice in Peker, pa so ogenj še le pogasile, ko je poslopje do dna pogorelo.

(Utekel) je bil iz ječe v Celji te dni Fr. Cigula, toda še isti dan so ga že ujeli pri Vojniku. Prostosti si torej ni dolgo zavžil.

(Z drevesa) je padla v sredo, dne 9. septembra v Št. Janži pri Dravberku kmetica Antonija Brezovnik in je pri priči umrla.

(Umrli) je vč. g. Franc Slanič, kn. šk. duh. svetovalec in župnik pri sv. Bolfanku v Bišu, v nedeljo dne 13. septembra v 72. letu svoje dobe.

(Premiranje) težkih konj je bilo v soboto, dne 12. septembra pri Št. Lenartu v slov. gor. Dotična komisija je bila zadovoljna z živalmi, katere so pripeljali pred njo posestniki iz Št. Lenartskega okraja. Škoda, da je govoril predsednik le-te komisije h koncu nemški, pa so bili vpričo samo slov. konjerejci.

(Nevaren tat) je neki Janez Jelen, doma iz Št. Vida pri Ptuji ter ga dolžijo, da je dvekrat kradel pri Ani Stauber, kočarici v Spodnjem Pobrežji. Sedaj ga sicer iščejo c. kr. žendariji, toda doslej se je vedel jim še prikriti.

(Dirka.) Dne 13. septembra se je vršila na dirkališči pri Žalci konjska dirka v jako lepem vremenu in se je vdeležilo 18 konj. Dalje poročamo pa o njej v prihodnjem listu.

(Sadike) za hosto dajo se tudi letos iz državnih drevesnic; blizo 600.000 pride jih v razdeljenje. Manj premožni posestniki dobijo jih brez plačila. Prošnje se vzprejmejo najdalje do dne 1. oktobra pri c. kr. deželnem hostnem nadzorniku v Gradci.

(Kupčija) z govejo živino, in tudi s ščetinjadjo ni dovoljena iz Štajarskega na Koroško in tudi ne na Avstrijsko; to pa zavoljo nekaterih slučajev bolezni na parkljih in gobcu.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. F. Šoštarič, provisor pri sv. Lenartu v slov. gor., je dobil župnijo sv. Trojice pri Mali nedelji. Č. g. novomašnik Alojzij Šoba je postal kaplan pri sv. Frančišku v Stražah.

Loterijne številke:

Gradec 12. septembra 1891	13, 43, 47, 60, 84
Dunaj „ „	4, 20, 15, 62, 49

Razglas.

Ker so v proslavo prevzvišenega obiska, s katerim je Njih veličanstvo naš premilostljivi cesar in gospod našo občino dne 30. avgusta t. l. osrečil, občani Celjske okolice kot izraz neumorne zvestobe in udanosti slovenskega naroda do svojega neprecenljivega vladarja in očeta pri občinski hiši na Bregu priredili slavo in se je pri taistem mimo prihajajoči prevzvišeni vladar s slavnostnim patrijotičnim petjem preponižno pozdravil, mi je vsled zaukaza c. kr. namestnika z dne 4. septembrom štev. 2945 naloga za ta izraz nevenljive ljubezni, zvestobe in udanosti do Njih veličanstva našega premilostljivega cesarja občanom Celjske okolice, kakor tudi posebno gg. pevcem Celjske čitalnice in gg. udom slovenskega pevskega društva izreči vso zahvalo. To naj nam bo v izpodbudbo za nepremakljivo vztrajanje v naši vernosti do prevzvišenega cesarskega prestola.

Občina Celjska okolica,

dne 6. septembra 1891.

Glinšek, župan.

Naznanilo.

S šolskim letom 1891/2 se oddaje 6 štipendij po 300 gld. na leto za medicince, kateri imajo na Štajarskem domovinsko pravico. Glej štev. 36 tega lista.

Gradec, dne 20. avgusta 1891.

2-2

Od štaj. dež. odbora.

Služba organista je do sv. Terezije t. l. za oddati. Več se izve pri cerkvenem predstojništvu v Bralslovčah. 1-2

Ključarski učenec

se takoj sprejme v Gradci, Neuthorgasse 13.

Janez Novak,
ključarski mojster.

Knjige in časopisi na prodaj:

Slov. matične: Letnik 1874 40 kr., l. 1878 1 fl. 20 kr., l. 1879 1 fl., l. 1880 1 fl. 20 kr., l. 1881 1 fl., l. 1882 1 fl. 20 kr., l. 1883 1 fl., l. 1884 1 fl. 20 kr., l. 1885 1 fl. 20 kr., letnik 1886 1 fl. 20 kr., l. 1887 1 fl. 20 kr. — „Hrvatske matice“ letn. 1884 2 fl. 6 knjig.

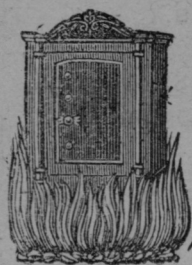
Časopisi: „Vrtnar“ letnik 1888 50 kr., „Kmetovalec“ l. 1888 50 kr., „Snidje“ 30 kr., „Weinlaube“ l. 1878 do 1890 à 50 kr., „Auf dem Lande“ l. 1885—90 à 40 kr., Friks Rundschau l. 1886—1888 à 1 fl., Stieler's Atlas 43 Karten 1 fl. 20 kr., lepa zbirka kebrov in rastlin in Reisezug. Kje? pové uredništvo. 1-2

Sode s tremi hektolitri

z železnimi obroči, močne, prodaja po ceni

Feliks Schmidl, 2-3
sodarski mojster v Mariboru.

Karl Pirch-ova
ključarska delavnica
Maribor, grajske ulice (Burggasse) št. 23



priporoča
proti vlamu in ognju
varne blagajnice,
kakor tudi svoje
škrinjice (kasete)
in proti vlamu zavarovane
ključavnice

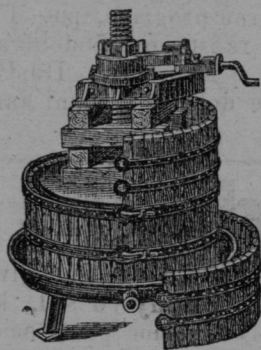
na najboljši način izdelane,
isto tako dverne zapore, brezhrupne,
posebno za vhodna vrata.

Vsprejemlje vsakovrstna ključarska dela,
strelovođe, hišne telegrafe itd. itd. 20-20

Nizka cena. Vestno delo.

Vse stroje za gospodarstvo in vinorejo!

Pluge, brane, valjarje za njive, sejalnice, kosilnice, senene preobračalnike, grablje, ki je konji vlečejo, senene stiskalnice, mlatilnice, geplje, lokomobile, trierje, čistilnice, stroj za robkanje,



slamorenice, mline za trojano moko, reporeznice, drozgalnice za sadje, stiskalnice za sadje, drozgalnice za grozdje, stiskalnice za vino, drozgalnice za olive, Peronosporastroje, stroje za lupljenje sadja, sušilnice za sadje in zelenjavo, sesalke za vino, razne reči za klet, sesalke za vodnjake, okrogla žaga, decimalne vage,

vage za živino, separatorje za mleko, vintre za sode, vrtalo, stiskalnice za sladko pičo, pralne stroje, stroje za čiščenje lana itd.

Vse najboljše izdelano in po najnižjih cenah.

! Poroštvo, ugodni pogoji za plačevanje, čas za izkušnjo!

Zaloga strojev za gospodarstvo in vinorejo

Ig. Heller, Dunaj

II. Praterstrasse Nr. 78.

 Bogato ilustrovani ceniki s 144 strani v nemškem, laškem in slov. jeziku na zahtevanje brezplačno in franko. 15-20

Pošteni zastopi se povsod ustanavljajo.

Zaloga mizarskega in opravskega pohištva
Konrada Wölflinga

Gosposke ulice št. 28 **Maribor** Gosposke ulice št. 28
priporoča bogato asortirano zalogo

žleбенega in narezanega pohištva za spalnice,
postrežnih miz, miz za salone, pisarnih in
pravnih miz,

kakor tudi raznih

tapetovanih garnitur za salone, divanov, balzakov,
otoman, sof, kanapejev, naslanjačev, posteljnih
vložkov in žimnic.

Tudi vsakovrstnih ptujedeželskih in domačih

zrcal in podob

vsake sorte s čednim okvirjem, pozlačenim
in črnim, kurnis in roset

 po najnižji ceni. 

Na zahtevanje razpošiljajo se ilustrovani ceniki
brezplačno in franko. 17-20

Posebni brzovlak v Prago

pelje iz Trsta in Zagreba v ponedeljek, dne 21. septembra t. l. Vozne cene iz Maribora tje in nazaj I. razred gold. 29.40, II. razred gld. 21.20, III. razr. gld. 13.— Nazajvožnja povoljno do 20. oktobra t. l. s peterim izstopom. Vozne karte in jako obširen program, povodom cesarskega poseta Praške razstave itd. dobivajo se pri g. M. Berdajsu v Mariboru. Ilustrovan plan Praške razstave dobi se k vozni karti brezplačno.

Gospodarji!

Da ne bote imeli prihodnje leto smetljivih setev, priporočam vam N. Dupuy-vo sol, katera je znana kot najboljša pomoč proti smetljivemu zrnju n. pr. pšenica, žito, ječmen, oves, proso in turšica.

Dobiva se v Mariboru edino pri meni v zavitkih za osnaženje 100 in 200 litrov zrnja.

1-2

M. Berdajs.

Mlinar, kateri dobro zastopi delo na deželnih mlinih, vzame se v službo takoj pod ugodnim plačilom. Več se izve pri lastniku mlina Antonu Sok-u, pošta Možganzen.

1-2

Oekonom,

kateri je kmetijsko šolo z odliko izvršil, zmožen nemškega in slovenskega jezika, s pričevali z večletnim službovanjem na veleposestvih, išče službe. Ponudbe je poslati g. Jožef Kosu v Kostanjevici pri Krškem Dol. Kranjska.

Večje posestvo

od 100 do 200 oralov, išče se koj v najem. Ponudbe poslati je g. Jožef Kosu v Kostanjevici pri Krškem Dol. Kranjsko.

1-2

Gostilna

v mestu na Spodnjem Štajarji se da v najem ali proda pod ugodnimi pogoji. Več pové upr. „Slov. Gospodarja“.

Dva dijaka

vzame na stanovanje gospa Pušel, Schiller strasse 14 v Mariboru.

3 3

Pod ugodnimi pogoji

se prodajo: njive, travniki in gozdi v Loncivesi in zgornji Pristavi (50 plugov) po parcelah ali oralih.

Lepo posestvo in sicer: hram, klet, zidana žitnica, velik obokan hlev, zidan in z opekami pokrit, 10 do 30 plugov njiv in lepi travnik od 5—6 plugov v Majbergu. Kupci naj pridejo dne 20. septembra ali pa v nedeljo potem popoldne v Loncivesi štey. 57. Več se izve v notarski pisarni g. Karola Filafero v Ptuiji.

Od pluga do krone.

21
1

Naznanilo.

Deželni odbor je sklenil, da se obresti obligacij štajarskega deželnega železniškega posojila lahko že izplačujejo od 20. dne meseca pred odpadnostjo (ali če je ta dan nedelja, od sledečega delavnika) in sicer brez stroškov in ne, da bi se tirjale eskomptne obresti.

Ta dobrota nastane z 20. oziroma 21. septembrom 1891 in traja, dokler se ta sklep ne spreminja.

Mesto za izplačevanje: **Na Dunaji:** K. k. priv. allgem. oesterr. Boden-Credit-Anstalt,

v Gradci: steierm. Landes-Obereinknehmeramt.

(Ponatis se ne plačuje.)